

Chuyện Chàng Lút

Ở làng nọ có anh chàng Lút bị hủi ăn từ đầu đến chân. Trông người xấu xí, hom hem như sắp chết đến nơi rồi. Trong làng chẳng ai thèm lui tới chơi với Lút. Kể khinh anh nghèo đói, người sợ lây bệnh tật của anh. Tuy vậy, hàng ngày anh Lút vẫn cố lê ra suối đi câu cá. Anh đi câu xa, mãi tận chỗ thác nước chảy rì rào, trắng xoá dưới chân suối trúc.

Hôm ấy, câu hồi lâu, anh Lút bắt được hai con cá trắng tinh, trông như bạc đúc vậy. Anh để cá trên tảng đá anh đang ngồi câu. Lút đang chăm chú nhìn cần câu, thì có hai con quạ bằng ngang qua quắp mất hai con cá đem đi tận chỗ xa, nơi đầu ngọn suối.

Có một đoàn cô gái đi xuống suối. Các cô đi rừng về. Vai cô nào cũng nặng trĩu những gùi củi đầy. Các cô đặt gùi xuống nghỉ, lội xuống suối tắm. Thân mình các cô mềm mại như tàn lá chuối, thon thon như cây lau, cây lách, đẹp rạng rỡ như ánh mặt trời. Tắm xong ai nấy lên bờ sửa soạn ra về. Chỉ còn lại hai chị em cô nọ đang nghịch nước suối reo ồ ồ, nước thác chảy trắng phau. Hai chị em lên bờ, sửa soạn ra về. Bỗng hai cô gái thấy hai con cá bạc bé như sợi lá thông, nhấp nháy như còng cỏ chỉ. Hai cô bèn nhặt lên, giấu cá trong gùi mang về nhà, không cho cha mẹ biết. Hai cô lén mang cá ra nướng ăn.

Sáng hôm sau, thức dậy, cả hai cô ngạc nhiên thấy bụng to hẳn lên: hai cô đã có mang. Hai cô lo lắng quá, khóc lóc tí tê với mẹ:

- Mẹ ơi! không biết làm sao mà hai con khốn khổ ra thế này? Hai con có tội với cha mẹ, xấu hổ với bà con xóm làng lắm.

Chẳng kịp hỏi đầu đuôi ra thế nào, bà mẹ lớn tiếng nhiếc mắng hai cô thậm tệ:

- Bay là đồ gái hư, gái thối! Bay là quân sống nhuốc, sống nhơ! Đừng có làm trò bêu danh, xấu tiếng cho nhà tao! Hai cô tìm lời giải bày nỗi oan với mẹ:

- Mẹ ơi! Đêm nào hai con cũng ngủ ở nhà với mẹ: Các con có dám đi ngủ lang ngủ chạ với ai đâu

Bà mẹ lại lồng lên nhiếc móc ầm ĩ:

- Liệu bề khai thật ra, thì may ra tao còn tìm cách... Không thì hãy cắt xẻo đi!

Hai cô nghĩ ngợi một chốc, se sẽ nói tiếp:

- Mẹ ạ! Nghĩ đi nghĩ lại, chỉ có hai con cá trắng lọt được vào nhà ta thôi!

Mấy ngày sau hai chị em sinh được hai cô gái rất xinh đẹp. Bố mẹ hai cô bèn cho mời cả dân làng lại.

Trai tráng khắp nơi lục tục kéo đến. Ai nấy đều khoác chắn, mang gùi đến để cho hai đứa bé nhận mặt, xem thử ai là cha của chúng. Nhưng hai đứa trẻ không nhận ra ai cả. Bố mẹ hai cô lấy làm thất vọng. Bỗng họ chợt nhớ ra còn anh chàng Lút nữa, anh chàng nghèo khổ bệnh tật mà chẳng có ai nhớ tới. Bà mẹ bèn gọi người nhà ra bảo:

- Phải đi gọi ngay thằng Lút đến đây! Mau lên!

Một chốc, chàng Lút què lò dò tới, Lút vừa bước tới chưa kịp ngồi, hai đứa bé đã chạy ùa ngay lại. Hai đứa reo ầm lên:

- Bố ơi, Bố! Đúng là bố các con đây rồi. Bố gùi con trên lưng, bố cõng con trong chắn đây rồi!

Dân làng ai cũng trở mắt nhìn về phía hai cô gái. Dần dần người ta lặng lẽ bỏ ra về. Hai người tan lòng nát ruột thấy mình buộc phải làm vợ của anh chồng hủi. Hai cô khóc nức nở.

- Trời ơi là trời! Chân anh què, làm sao anh đi rừng cho được! tay anh cụt, làm sao anh phát dẫy cho

nên! Miệng anh hùi, làm sao anh khấn vái cúng thần!

Bố mẹ bắt vợ chồng con cái anh Lút phải dọn ra ở riêng. Chẳng ai cho họ ở trong làng nữa. Nhà ở của họ chỉ là túp lều con lẻ loi, chỉ là một cái chòi bằng lá sơ sài! Họ chẳng có cơm ăn, chẳng có thuốc hút. Mẹ con đi phát một cái rẫy bé tí ti. Còn anh què phải ở lại nhà.

Ngày ấy, hai chị vợ đi làm rẫy vắng, Thừa cơ, có con khỉ xấu bụng đến tìm cách lừa gạt anh Lút. Khi mình ướt đầm mồ hôi, vừa thở phều phào có vẻ mệt nhọc và nói:

- Anh Lút ơi! Chị dặn anh dán cho chị một đĩa trứng, nấu một nồi đầy cơm cho tôi ăn đấy. Tôi đi giúp hai chị đốt rẫy về đây, đói lắm rồi!

Tin lời khỉ, anh Lút nấu cơm cho nó ăn. Khi chén sạch nhẵn cả cơm lẫn trứng rồi bỏ đi. Chiều đến hai chị vợ đi làm về, bụng đói meo, nhưng nhà chẳng còn lấy một quả trứng, một hạt gạo! Anh Lút khổ sở bị hai chị vợ la cho một trận. Vợ con không tin anh nữa, cho anh chàng là người ăn gian nói dối...

Hôm sau, hai chị vợ lại lên rẫy đi làm. Nghĩ đến chuyện khỉ lừa, anh Lút căm tức anh ách trong bụng. Lần này, anh lo sắp sẵn những sợi dây thừng thật chắc để làm bẫy, giăng sẵn quanh nhà. Quen hơi ,khỉ lại mò đến. Anh Lút vừa ân cần ra mời khỉ vào, vừa nghĩ thầm trong bụng: 'Mày lại muốn giở trò gì nữa chẳng?' khỉ vừa bước đến gần nhà bị vướng phải bẫy ngay. Hắn ta nghĩ bụng phen này chắc chết quá nên rồi rít van lạy anh Lút:

- Anh Lút ơi! Xin anh đừng giết em. Nếu anh muốn tạ tội chiêng đồng, chiêng thau gì em cũng xin nộp.

Anh Lút lắc đầu:

- Tao không thèm chiêng!
- Em xin tạ tội anh một con trâu mộng vậy.

Anh Lút lại lắc đầu:

- Tao cũng không cần trâu!
- Em xin nộp anh bao nhiêu lúa cũng được.
- Lúa tao cũng không cần!

Lưỡng lự một lát khỉ buột mồm:

-Thì em xin truyền lại cho anh phép bùa quý vậy.

Lút gật đầu:

- Thế thì được!

Anh Lút bèn gỡ bẫy, vòng dây thắt ngang bụng khỉ. Tuy vậy, anh vẫn đề phòng thói tráo trở của chú khỉ tinh ranh, anh vẫn nắm chắc một đầu dây, không bao giờ buông ra. Khi về nhà kì kèo xin vợ lá bùa phép cất kỹ trên sàn. Khi dùng bùa, anh Lút đọc câu thần chú: 'Bùa hãy hoá phép cho ta đi! Hãy giúp ta trừ được bệnh hùi. Ta sẽ đánh chiêng mừng...'

Trong giây lát Lút khỏi hẳn bệnh hùi. Mình mẩy trơn tru, da dẻ hồng hào tốt tươi. Bấy giờ Lút đọc tiếp thần chú. Muốn chiêng, có chiêng. Muốn ché, có ché. Muốn trâu, có trâu.

Nhà chàng Lút bấy giờ xinh đẹp như bức gỗ chạm, trong làng vang lên lời ca ngợi nhà cửa xinh đẹp của anh. Lút có phép lạ:

Nhà anh đẹp như ché
Nhà anh khoẻ như chiêng
Nhà anh thẳng liền như tre

Nhà anh khoe màu huệ

Từ nay trở đi anh Lút trở nên một con người giàu có xinh đẹp. Trong nhà không thiếu thứ chi. Người ta lui tới thăm chơi chạ trong chạ ngoài như ngày hội.

Nhà Lút ở trên ngọn suối. Nhà bố mẹ vợ ở dưới đuôi suối. Bà ta đi múc nước, nhưng nước bị thối mùi tre ngâm!

Bà lội lặn mé trên tìm xem thử có ai sục mà nước vẫn đục lên như thế. Bà thấy một bầy vịt đang hụp lặn tắm dưới suối.

Mụ hỏi mấy đứa bé ở đây:

- Vịt nhà ai nhiều vậy các em?

- Vịt ấy là vịt của ông. Lợn ấy cũng là lợn của ông. Trâu ấy cũng là trâu của ông...

Mụ già nghe mấy đứa bé nói sốt ruột:

- Nhưng ông nào mới được?

- Ông Lút đấy mà, bà không biết à?

Nghe nói, bà mẹ đâm ra sừng sốt, suýt nữa đánh rơi vỡ mấy bầu đựng nước!

Bà mẹ bèn đi ngược dòng, để tìm xem cho được nhà của anh Lút. Bà đi đến nơi, nhưng anh chàng không ra mở cửa. 'Xưa kia bà chẳng xua đuổi vợ chồng chàng như đuổi tà là gì?'. Ngay lúc đó, trời đổ mưa to, giông bão đầy trời.

Một hồi sau, nghĩ thương bà già bị mưa gió sấm sét, sẽ rét mướt nguy hiểm. Lút ra mở cửa.

Thấy bà mẹ vợ đã biết lỗi, vợ chồng anh Lút cũng quên chuyện cũ. Anh chị làm lễ mừng, mời ông bà lên nhà ăn uống, vui chơi với con cháu.

Từ đấy. Ai ai cũng trầm trồ khen vợ chồng anh Lút giàu có, ăn ở tốt bụng với bà con dân làng .